

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

תלמוד אומר ובתב א"ה מבל מקום. וא"ת ואימא ומכז לה כלל ספר פרט אין בכלל אלא מה שצפטר ספר אין מידי אחרינא לא וי"ל ונתן בידה חזר וכלל אף על גב דלא מייתי בצרייתא אלא כלל קמא אין לחוש דכה"ג איכא בקדושין צ"ק (ד' כ"א): דקתי

צ"א א מ"י פ"ד מהלכות גירושין הלכה ג סמג עשין ט שו"ע ה"ע ס"י קמ"ט ע"ג: צ"ח ב ג מ"י פ"א שם הלכה א ו' סמג שם: צ"ח ד ה מ"י פ"א הלכה א [ו] יא ו' סמג שם טו"ע ה"ע ס"י קמ"ט ע"ג: ק ר ז מ"י פ"א מה' שנת הלכה טו טו"ע א"ח ס"י כ וכל: ק ר ז מ"י פ"א מה' שנת הלכה טו טו"ע א"ח ס"י קא ח ט י מ"י פ"ה מהלכות סוכה הלכה טו סמג עשין מג טו"ע א"ח ס"י מלל ע"פ ס"י:

תורה אור השלם

1. בי יקח איש אשה וביעלה ויהיה אם לא תמצאן חן בעיניו פי מצא בה ערות דבר וקחה לה ספר ברייתא ונתן בידה וקחה מביה: דברים כ"א

לעני רש"י

אישפוד"ש. לכוזבים. קריש"ע (שבשפת המיטה) לאורך.

רבינו חננאל

א"ל רב הונא וליסמוך מר אריקלא. א"ל ורי סביבין עליה מאתמול. מכלל דאילו סביבין עליה הוה לחי. לימא אבי ורבא בדלא סמך עליה מאיתמול פליגי. ודחינן לה והוהו ברקא חליה. פירוש בניו כמו ח"ל, ומפריש בהמוכרי את הבית, ודחינן לה דבירי רב הונא על פי המכיר וחלקו בו אבי ורבא כל זכריה וזכריה קדושין (ד' ג:) קאמר דזהפריש נדרים הוא דכתיב ובריש פרק אחד דיני ממונות (פאהדרן ד' לז): דריש דרשית נעשים ציוס מונועס הראות צו דהינו כחזי דפ"ק דמועד קטן (ד' ט.) דריש דרשה דרש"י דריש התם מדכתיב לי ולא לאורי ט':

ע"ל מנת שלא תלבי בית אביך. מימיה דהא אס מת אביה ו לא משיב תו בית אביה דמנינא צנדיים דהשופטין (ד' מו.) קונס צניתך שאני נכנס שדך שאני לוקח מת או מכרו לאחר מיד מותר וי"ל דבית אביה קרויים כל יוצאי חלצו דכתיב צנמך (בראשית לח) שצי אלמנה בית אביך אע"ג דקראי מוכחי שכזר מת שם ט': **ורבי יוסי הגלילי** (ה) מברת ברייתא. קשה לר"י דנציטין צריש המגרש (ד' פג:) קאמר על רבנן דרבי אלעזר צן עזריה דכרת כריתות לא דרשי ורבי יוסי הגלילי הוא בכלל הנהו רבנן וי"ל דהתם קאמר דלא דרשי להאי דרשה ולא צני למימר דלא דרשי ליה כלל:

פרוץ בעומד.

דלפטר לנמנע כדפירש' לעיל ו ומפרק שני דחולין (ד' נח:): דמוקי קרא דמתח אמו פרט ליתום זה פירש למינה וזה פירש לחיים ואם אי אפשר לנמנע אמאי איצטרך למעוטי מספיקא הייתי אוסר דילמא מתה אמו והדר ילדתו והוה ליה יואל דופן אין לדקדק דשצקין לקרא דדחיק ואיצטרך לשאם יצא אליהו ויאמר ויש להביא ראייה מפרק בהמה המקשה (חולין דף ע"ב.) גבי בעינא דהלכו צאיצרים אחר הרוצ דמוקי לה כגון שיאל חליו צרוצ אצז ואם אי אפשר לנמנע מאי קמיבעי ליה ממה נפשך טעון קצורה שמא יאל רוצו: אית לן למימר כמותו דווקא קאמר אחר רבי אמי בצמעדיף כלומר מתינתין צלא לנמנע וכמותו דקתיב ציואל ונכנס ותימיה דאין

לפי מה שדומה לחכמים: **ורבנן** הא וכתב א"ה מאי עבדי. אע"ג דאיצטרך למדרש וכתב לה לשמה מרי וכתב לה כתיבי והא דרשטין בהגרש (גיטין ד' פ"ב.) וכתב לה ולא לה ולחצרתה התם דריש מלה דוכתב דהלא:

בבתיבה מתגרשת ויא בכסף. הך דרשה לא אמיא אלא לרצא אצל לאצי נפקא ליה צפרק קמא דקדושין (ד' ה.) מסבדא דאין סניגור נעשה קטיגור ומכל מקום לאצי נמי איצטרך וכתב צנמייה מתגרשת ולא צחליה והא דריש לה צריש קדושין (ד' ג:) דאינה יואלה צחליה מספר כורמה היא דרשה כר' יוסי הגלילי דממעט הכא ונקט לה משום דהוא דרשה פשוטה ועל וכן דרש' דלאשקטן דצנחובל (צ"ק ד' פ"ב.) דמייתי קרא דצנעוריה צית אביה לגבי צחלה וצריש קדושין (ד' ג:) קאמר דזהפריש נדרים הוא דכתיב ובריש פרק אחד דיני ממונות (פאהדרן ד' לז): דריש דרשית נעשים ציוס מונועס הראות צו דהינו כחזי דפ"ק דמועד קטן (ד' ט.) דריש דרשה דרש"י דריש התם מדכתיב לי ולא לאורי ט': **ע"ל מנת שלא תלבי בית אביך.** מימיה דהא אס מת אביה ו לא משיב תו בית אביה דמנינא צנדיים דהשופטין (ד' מו.) קונס צניתך שאני נכנס שדך שאני לוקח מת או מכרו לאחר מיד מותר וי"ל דבית אביה קרויים כל יוצאי חלצו דכתיב צנמך (בראשית לח) שצי אלמנה בית אביך אע"ג דקראי מוכחי שכזר מת שם ט': **ורבי יוסי הגלילי** (ה) מברת ברייתא. קשה לר"י דנציטין צריש המגרש (ד' פג:) קאמר על רבנן דרבי אלעזר צן עזריה דכרת כריתות לא דרשי ורבי יוסי הגלילי הוא בכלל הנהו רבנן וי"ל דהתם קאמר דלא דרשי להאי דרשה ולא צני למימר דלא דרשי ליה כלל:

פרוץ בעומד.

דלפטר לנמנע כדפירש' לעיל ו ומפרק שני דחולין (ד' נח:): דמוקי קרא דמתח אמו פרט ליתום זה פירש למינה וזה פירש לחיים ואם אי אפשר לנמנע אמאי איצטרך למעוטי מספיקא הייתי אוסר דילמא מתה אמו והדר ילדתו והוה ליה יואל דופן אין לדקדק דשצקין לקרא דדחיק ואיצטרך לשאם יצא אליהו ויאמר ויש להביא ראייה מפרק בהמה המקשה (חולין דף ע"ב.) גבי בעינא דהלכו צאיצרים אחר הרוצ דמוקי לה כגון שיאל חליו צרוצ אצז ואם אי אפשר לנמנע מאי קמיבעי ליה ממה נפשך טעון קצורה שמא יאל רוצו: אית לן למימר כמותו דווקא קאמר אחר רבי אמי בצמעדיף כלומר מתינתין צלא לנמנע וכמותו דקתיב ציואל ונכנס ותימיה דאין

ודקדושין (טו.) מברת ברייתא. דהי מצי למכתב ספר כרת דמשמע ספר כורמה. וכן דרש' אחרימי מייסוד ללישא (דקדושין טו.) פרוץ בעומד. לענין מחילות שנת איתמר. מחילה שנתעשה בפסוק רחבין ג' והלכ צין פס לפס מלל פס, דנפקא ליה מתורת לנד וכן על פי כולה דהוה ליה פרוץ בעומד (טו.) דהמקרה סוכתו. כמו שאנו עושין שמסדין כלנסות תלה צכך וותנין פסל עליהן (טו.) אם יש ריח בריחה כמותו. צין שפוד לשפוד על פני כולה ויתן שם הפסל וכן על פני כולה (טו.) כשצנבס ויוצא. שיהא פסל הרוחב כמותו יכול ליכנס וללא ציווח צניתיים, דהשתא הוה ליה פסל שנתן שם מרובה על השפודים והארי יותר על השפודים (טו.) והא אפשר לצמצם. קס"ד דהא דקא מתרין צנבס ויואל הכי מותר כל כמותו צנבס ויואל הוא. סתמא הוא צנבס ויואל, דאין דרך לנמנע ולכוין כמותו ממש לא פחות ולא יותר, ופרישין ויא אס יתן דעמו לך אפשר לנמנע, וקמי מתמינן ממונן צכרה והוה ליה אחד מונע על השפוד מכלאן ורשאו אחד מונע על השפוד מכלאן: עביטין

ורבי מאיר מטהר. וטעמא דרבי מאיר מפרש צמסכת סוכה" צכולהו משום דקסבר כל מחילה העומדת צרוח חיים אינה מחילה: גב' ולא גולל לקצר. כלומר אס עשאו גולל אין שם גולל חל עליו לטמא. גולל הוא כסוי שנותנין דף על המת: ספר. וכתב לה ספר כריתות. ספר משמע קלף דכתיב"ט ואני כותב על הספר צדיו והדר קרי ליה מגילה דכתיב (ויקרא לו) אחרי שרף [המלך] את המגילה: מניין לרצות כל דבר שכתוב הגט עליו: אי הוה כתיב וכתב לה כריתות צספר הוה משמע מגילה אצל השמא דכתיב ספר האי ספר ספירות צדריס הוא והכי משמע וכתב לה דצרי כריתות אצל לא קבע לו מקום לכותבו וממילא משמע צכל מקום שירצה יכתבו: וכתב לה מאי דרשי צי. כיון דספר לאו קלף משמע ממילא הא לא קבע ליה קלף וצכל דבר משמע ולמה ליה למיכתב וכתב לרצות כל דבר לכתוב ונתן לה ספר כריתות: ואינה מתגרשת צצפא. אס נתן לה כסף ואמר המתגרש צו: והיאה לאיש אחרי"ט היינו קדושין: מה הויה צצפא. דגמרינן צמסכת קידושין (דף ג.) קיחה קיחה משדה עפרון: מספר כריתות. מדכתיב כריתות סמוך לספר: לדבר הכותב צינו צנייה. שלא יכיל תנאי צגט שיקשרס יחד אלא דצרי הדלה יהו:

ור' מאיר מטהר א וכותבין עליו גיטי נשים ור' יוסי הגלילי פוסל: גב' (ה) תניא ר' מאיר אומר כל דבר שיש בו רוח חיים אין עושין אותו לא דופן לסוכה ולא לחי למבוי לא פסין לביראות ולא גולל לקבר משום רבי יוסי הגלילי אמרו אף אין כותבין עליו גיטי נשים מאי מעמא דרבי יוסי הגלילי (ה) דתניא: ספר אין לי אלא ספר מניין לרבות כל דבר ת"ל וכתב לה מכל מקום אם כן מה ת"ל ספר לומר לך מה ספר דבר שאין בו רוח חיים ואינו אוכל אף כל דבר שאין בו רוח חיים ואינו אוכל ורבנן מו כתיב בספר ספר כתיב לספירות דברים בעלמא הוא דאתא ורבנן האי וכתב לה מאי דרשי ביה ההוא מבועי ליה א (ה) בכתיבה מתגרשת ואינה מתגרשת בכסף סלקא דעתך אמינא הואיל ואיתקש יציאה להויה מה הויה בכסף אף יציאה בכסף קמ"ל ור' יוסי הגלילי האי סברא מנא ליה נפקא ליה מספר כריתות ספר כורתה ואין דבר אחר כורתה ורבנן האי ספר כריתות מיבעי ליה לרבר: הכורת בינו לבינה (ה) לכדתניא ד הרי זה גיטך על מנת שלא תשתי יין ה על מנת שלא תלכי לבית אביך לעולם אין זה כריתות כל שלשים יום מברת כריתות ורבנן כרת כריתות לא דרשי: **מתני'** שירא שחנתה בבקעה והקיפוחה כלי בהמה מטלטלין בתוכה ובלבד שירא גדר גבוה עשרה טפחים ולא יהו פירצות יתרות על הבנין ו כל פירצה שהיא כעשר אמות מותרת מפני שהיא כפתח יתר מכאן אסור: גב' איתמר (ה) פרוץ כעומד רב פפא אמר מותר רב הונא בריה דרב יהושע אמר אסור רב פפא אמר מותר הכי אגמריה רחמנא למושה לא תפרוץ רובה רב הונא בריה דרב יהושע אמר אסור הכי אגמריה רחמנא למושה גדר רובה תנן ולא יהו פירצות יתרות על הבנין הא כבנין מותר לא תימא הא כבנין מותר אלא אימא אם בנין יתר על הפירצה מותר אבל כבנין מאי אסור אי הכי ליתני לא יהו פירצות כבנין קשיא ת"ש (ה) המקרה סוכתו בשפורין או בארוכות המטה אם יש ריח ביניהן כמותן כשיריה הכא במאי עסקינן כשנכנס ויוצא והא אפשר לצמצם אמר רבי אמי במעדיף רבא אמר א אם היו נתונין ערב נתנו שתי שתי ונתנו ערב ת"ש שירא שחנתה בבקעה והקיפוחה בגמלין באוכפות בעביטין

לנמנע לך פריך והא אפשר לנמנע ולכוין שלא יחל לו ריח יותר ואין כמותן תנן: אמר ר' אמי. מתינתין צלא לנמנע אלא צמעדיף ריח יותר משיעור שפורין וכמותו דקתיב צכר שיעור שפורין ויואל: אס פיו. סכך כשר טפי דכיון דנותנין ערב אי אפשר לעמוד אלא אס כן ראשו אחד מונע על השפוד מכלאן: עביטין

לנמנע לך פריך והא אפשר לנמנע ולכוין שלא יחל לו ריח יותר ואין כמותן תנן: אמר ר' אמי. מתינתין צלא לנמנע אלא צמעדיף ריח יותר משיעור שפורין וכמותו דקתיב צכר שיעור שפורין ויואל: אס פיו. סכך כשר טפי דכיון דנותנין ערב אי אפשר לעמוד אלא אס כן ראשו אחד מונע על השפוד מכלאן: עביטין

לנמנע לך פריך והא אפשר לנמנע ולכוין שלא יחל לו ריח יותר ואין כמותן תנן: אמר ר' אמי. מתינתין צלא לנמנע אלא צמעדיף ריח יותר משיעור שפורין וכמותו דקתיב צכר שיעור שפורין ויואל: אס פיו. סכך כשר טפי דכיון דנותנין ערב אי אפשר לעמוד אלא אס כן ראשו אחד מונע על השפוד מכלאן: עביטין

לנמנע לך פריך והא אפשר לנמנע ולכוין שלא יחל לו ריח יותר ואין כמותן תנן: אמר ר' אמי. מתינתין צלא לנמנע אלא צמעדיף ריח יותר משיעור שפורין וכמותו דקתיב צכר שיעור שפורין ויואל: אס פיו. סכך כשר טפי דכיון דנותנין ערב אי אפשר לעמוד אלא אס כן ראשו אחד מונע על השפוד מכלאן: עביטין

לנמנע לך פריך והא אפשר לנמנע ולכוין שלא יחל לו ריח יותר ואין כמותן תנן: אמר ר' אמי. מתינתין צלא לנמנע אלא צמעדיף ריח יותר משיעור שפורין וכמותו דקתיב צכר שיעור שפורין ויואל: אס פיו. סכך כשר טפי דכיון דנותנין ערב אי אפשר לעמוד אלא אס כן ראשו אחד מונע על השפוד מכלאן: עביטין

לנמנע לך פריך והא אפשר לנמנע ולכוין שלא יחל לו ריח יותר ואין כמותן תנן: אמר ר' אמי. מתינתין צלא לנמנע אלא צמעדיף ריח יותר משיעור שפורין וכמותו דקתיב צכר שיעור שפורין ויואל: אס פיו. סכך כשר טפי דכיון דנותנין ערב אי אפשר לעמוד אלא אס כן ראשו אחד מונע על השפוד מכלאן: עביטין

לנמנע לך פריך והא אפשר לנמנע ולכוין שלא יחל לו ריח יותר ואין כמותן תנן: אמר ר' אמי. מתינתין צלא לנמנע אלא צמעדיף ריח יותר משיעור שפורין וכמותו דקתיב צכר שיעור שפורין ויואל: אס פיו. סכך כשר טפי דכיון דנותנין ערב אי אפשר לעמוד אלא אס כן ראשו אחד מונע על השפוד מכלאן: עביטין

לנמנע לך פריך והא אפשר לנמנע ולכוין שלא יחל לו ריח יותר ואין כמותן תנן: אמר ר' אמי. מתינתין צלא לנמנע אלא צמעדיף ריח יותר משיעור שפורין וכמותו דקתיב צכר שיעור שפורין ויואל: אס פיו. סכך כשר טפי דכיון דנותנין ערב אי אפשר לעמוד אלא אס כן ראשו אחד מונע על השפוד מכלאן: עביטין

(א) סוכה כ"ג. (ב) שם סד. גיטין כ"א. (ד) קידושין ה. (ה) סוכה כ"ד. יומא י. גיטין כ"א. פג. (ו) לעיל י: סוכה טו. (ז) סוכה טו. (ח) דף כג. כ"ד. (ט) גיטין לו. (י) דברים כ"ד. (יא) דף טו. (יב) וע"ע שפודות שנת דף קמ. ד"ה ונתן וכו' (יג) ושם אפי"ה אין זה כריתות כיון דבשעת גירושין אינו יודע שמות אביה קודם [פ"י]. (יד) וע"י חוס' סוכה כ"ד: כ"ד"ה על גמנא. (ט) דף י. ד"ה וספק.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ור' יוסי הגלילי נפקא ליה מברת:

מוסף רש"י

פסין לביראות. דתנן [לקמן (ז) עשין פסין לביראות ארבעה דימוין לצור צנרשות הימים והצור עמוק עשרה דהוא רה"י ואין יכול למלואו ממנה אלא אס כן מוקף ממילת ומפני צהמות עלי רגליו התיבו התמילת צארבעה דימוין לארבע פאות, ואמר ר' מאיר דלא עדין מזה מקף צנעלי חיים (סוכה כג.) ולא גולל לקבר. כלומר אס עשאוהו סיפא לארצו של מת אין שם גולל עליו לטמא. דלמרינן צנעלה המקשה גולל משמא צנעט וממשה וצאל. למנא (חולין עב.) על פני השדה לרצות גולל דיופק (סוכה כג.) מניין לרבות כל דבר. לכתוב עליו כגון לח עץ ועלה זית (סוכה כ"ד.) ת"ל וכתב לה מכל מקום. מללל ככת ונתן ספר כריתות צדיה גיטין כ"א: וכתיב (סוכה כ"ג.) ורבנן מי כתיב בספר. דהא ספר קלף הוא (סוכה טו.) משמע יכתוב צקף ומלל למימר דרי רבי מונע לה דומיא דקלף הוא דצרי (גיטין טו.) לספירות דברים בעלמא הוא דאחי. אין זה קלף ואין הכותב מדבר שיהא ככת עליו אלא דצרי הגט קרוי ספר. ספירת דצרי, כריתות דצריס כותב ומפרישין צנייהס (סוכה טו.) אין אלא וכתב דצרי כריתות ועל כל מה ידעתי לכתוב (גיטין טו.) ואינה מתגרשת בכסף. ליתן לה כסף גשם גירושין ולומר הכי את מתגרשת צו, כדן עמנן צקדושין ואמר הכי את מתגרשת צו ונתן ספר ויתקש (סוכה טו.) הואיל ואיתקש יציאה להויה. ויאלה מימיה והלכה והיאה לאיש אחר (סוכה טו.) גיטין טו.) מה קדושין (טו.) קיחה קיחה משדה עפרון (דף ג.) קיחה קיחה משדה עפרון: מספר כריתות. מדכתיב כריתות סמוך לספר: לדבר הכותב צינו צנייה. שלא יכיל תנאי צגט שיקשרס יחד אלא דצרי הדלה יהו: